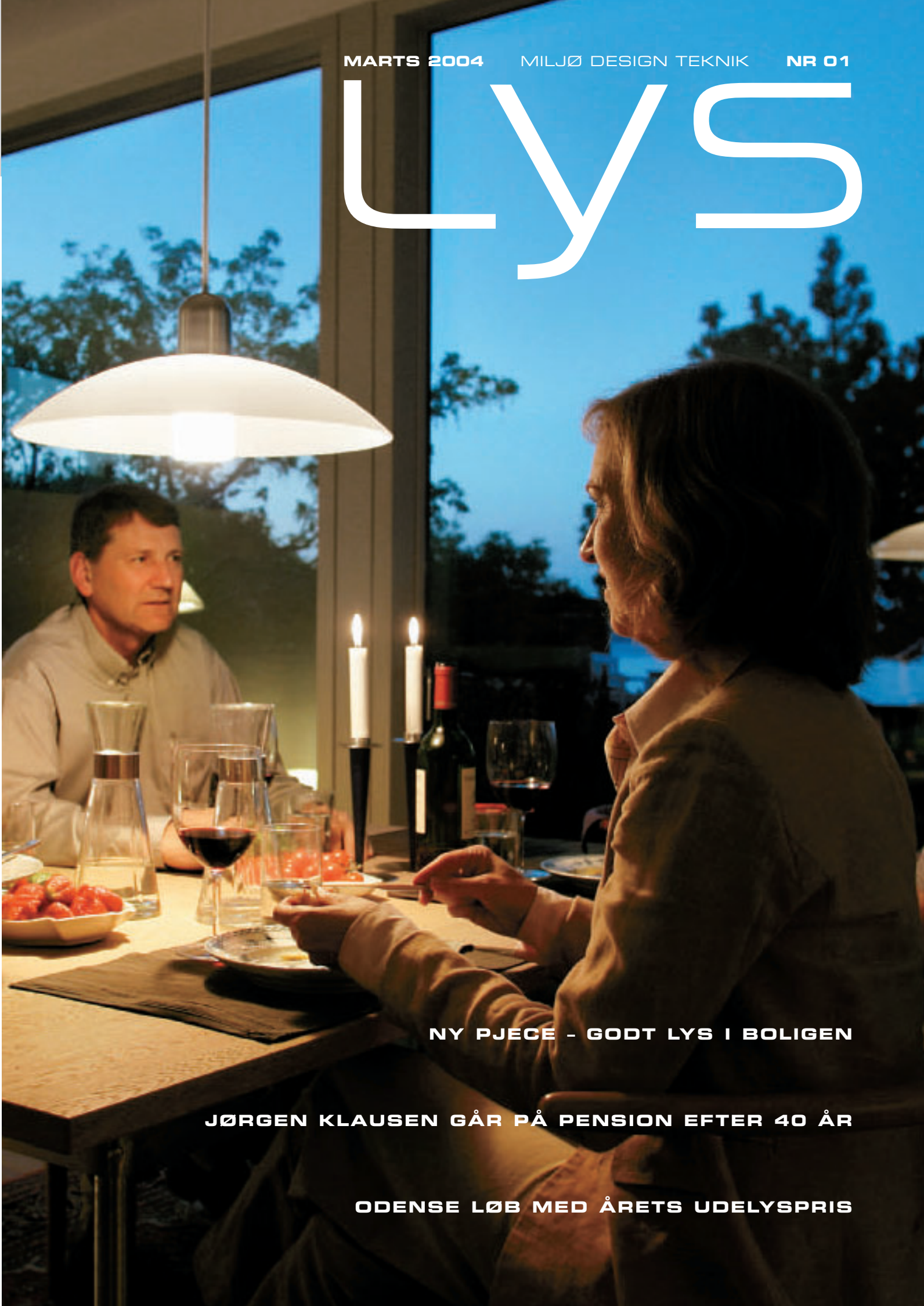

MARTS 2004

MILJØ DESIGN TEKNIK

NR 01

LYS

NY PJECE - GODT LYS I BOLIGEN

JØRGEN KLAUSEN GÅR PÅ PENSION EFTER 40 ÅR

ODENSE LØB MED ÅRETS UDELYSPRIS

Forsidefoto:

Billede fra pjecen "Godt lys i boligen".

»LYS« er et dansk tidskrift, der behandler inden- og udenlandske lystemaer.

16. årgang nr. 1
Marts 2004

Udgiver

Lysteknisk Selskab og
DELTA Dansk Elektronik, Lys
og Akustik

Redaktion

Jørgen Klausen (ansvh.)
Dorte Gram (red. sekr.)
Kenneth Munch
Maiken Lindberg
Poul Erik Pedersen
Vibeke Clausen
Gunver Hansen
Anette Velk

Grafisk idé og layout

KPTO A/S

Teknisk Produktion

Glumsø Bogtrykkeri

Annoncer

Maiken Lindberg,
Lysteknisk Selskab

Pris

D. Kr. 70,00 pr. nr.
D. Kr. 199,00 p.a.
inkl. fors. + moms
leveret i Danmark

Lys udkommer 4 gange p.a.

Forfatterne alene er ansvarlige for artiklernes indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker udgiverens anskuelse.

© Eftertryk af artikler og illustrationer må kun ske efter aftale med redaktionen.

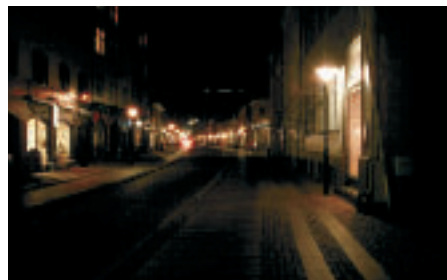
ISSN: 0904-7824

LYS

Lysteknisk Selskab
Engholmvej 19
Postboks 28
3660 Stenløse
Tlf. +45 47 17 18 00
Fax +45 47 17 08 32
e-mail: information@lysteknisk.dk
Hjemmeside: www.lysteknisk.dk

5 Lysambassadøren fejrer 40 års jubilæum

Efter 40 år i Lysteknisk Selskab, de sidste 23 år som direktør, holder Jørgen Klausen 40 års jubilæum og afskedsreception den 30. april. I dette interview fortæller han om, hvordan Lysteknisk Selskab har udviklet sig fra at være en forening til at være et videncenter for lys og belysning. Jørgen Klausen blev direktør for Lysteknisk Selskab i 1981. En af hans vigtigste mærkesager på direktørposten har været at gøre selskabets aktiviteter og synspunkter mere synlige. Dette er bl.a. sket gennem Lys.

10 Årets udelyspris gik til Odense

Onsdag den 3. december blev Odense udnævnt til "Årets Udelysby 2003". Odense får prisen for udarbejdelse af en ambitiøs og omfattende belysningsplan, som allerede nu kan ses konkretiseret i fire vellykkede belysningsanlæg: Overgade, Thorsgade, Holsedore og Klingeberg-kvarteret. Odense fik prisen i et tæt opløb med Præstø og Holmbladsgadekvarteret i København.

14 Lysdioder på vej frem

Bilindustrien, energibesparelser og nye anvendelser trækker kraftigt i udviklingen af dioderne, som nu kan anvendes til egentlig belysning.

Det store spørgsmål er, hvornår lysdioderne opnår en effektivitet, en farvegenivelse, og en farvetemperatur, der kan matche gløde- og halogenpæren. Alene i USA ventes dioderne i løbet af de næste 15-20 år at kunne reducere USA's totale energiforbrug med 230 milliarder kilowattimer.

- 4** Leder
- 5** Lysambassadøren
- 10** Odense belønnes for en lys plan
- 12** Fire konkrete eksempler
- 13** De andre byer
- 14** Lysdioder på vej frem
- 16** Stadig større krav fra tv-stationerne
- 18** Mini-lysmesse i Aalborg
- 20** Godt lys i boligen
- 22** Føljeton: Belysning for ældre (2)
- 25** Glas, lys og farver
- 28** Kunstlyset skal ligne dagslys
- 30** LysStrejf
- 32** Mønstre bøjet i neon
- 34** Til kamp mod det holdningsløse lys
- 36** Nyborg første danske GreenLight by
- 38** UngtLys
- 40** Produktnyt
- 42** Leverandøroversigt
- 45** I næste nummer + kalender
- 46** Emneregister 2003

Redaktørens farvel

Jørgen Klausen er ansvarsh. redaktør.

“Time is running out” lød det gentagne gange i højtalerne for et par år siden. Nu gælder dette udsagn den gamle redaktør. Fra 1. maj i år hedder redaktøren for Lys Kenneth Munck.

Det er hermed den sidste leder, læserne får fra min hånd. Siden min første leder i 1965 er det blevet til mere end 100 af slagsen. Forhåbentlig har i det mindste nogle af dem været læseværdige.

Før Lys – dvs. helt tilbage til i 50’erne havde Lysteknisk Selskab kun et mere beskedent meddelelsesblad Lampetten, med en enkelt eller nogle få artikler og lidt foreningsstof. Op igennem 60’erne, 70’erne og det meste af 80’erne søgte vi at forbedre Lampetten løbende. Men altid med stor varsomhed – næsten jomfruelighed – overfor anvendelse af annoncer samt produktangivelser i artiklerne.

Efterhånden var der dog et stigende behov for at skabe et helt nyt dansk lystidsskrift – selv om et par fynboer blandt selskabets medlemmer fandt det lille Lampetten i A-5 format praktisk at have i sengen!

Skiftet kom i 1989. Uden at ane om det kunne bære - indholdsmæssigt og økonomisk – vovede vi pelsen. Vi søgte at skabe et professionelt og fortsat uafhængigt lystidsskrift i ny grafisk klædedragt (i A-4 format og i farver). Lys skulle være et mere slagkraftigt talerør i den danske lyskultur end sine forgængere og også kunne stå sig i konkurrence med de udenlandske lystidsskrifter. Vi gjorde os samtidig fri af de snærende bånd omkring det kommercielle. Det økonomiske fundament for det ny tidsskrift blev annoncerne.

Nåede vi så det vi ville? I introduktionen til Lys nr. 1/89 skrev jeg bl.a., at *vi ville* være vågne over for udviklingen omkring os; at *vi ville* være aktuelle; at *vi ville* nå ud i belysningens grænseområder; at *vi ville* søge at være anderledes, uden at tabe holdning og troværdighed; at *vi ville* søge at sætte skub i dagens og fremtidens lysdebat. Med andre ord, at *vi ville* yde vores bidrag til forbedring af den danske lyskultur.

Tilsyneladende har vi været i stand til “at levere varen”. Redaktionen har i årene siden det første nummer modtaget masser af lovord om Lys. Mange rangerer Lys blandt verdens bedste lystidsskrifter. Det har naturligvis glædet os og ikke mindst redaktøren, hvis kære barn Lys har været. Men det betyder ikke, at vi ikke kan blive endnu bedre. Der skal løbende fornyelse til, for at vi kan fastholde succesen. Det ligger nu i hænderne på den ny redaktør og hans redaktionssekretær. Forudsætningerne er der.

I afskedens stund vil jeg gerne sige tak til de mange, der har bakket op omkring Lys og mig. Jeg håber, at I fortsat vil være ligeså positive over for den nye redaktør og hans redaktion, så den danske belysningsverden fortsat kan have et tidsskrift i topklasse.

Lysambassadøren

Efter 40 år i Lysteknisk Selskab, de sidste 23 år som direktør, holder Jørgen Klausen 40 års jubilæum og afskedsreception den 30. april

AF DORTE GRAM

Igennem specielt sin tid som direktør har Jørgen Klausen sat et afgørende præg på Lysteknisk Selskabs udvikling. Fra en lille forening med 450 medlemmer midt i 60'erne er der et spring til dagens videncenter for lys og belysning med et medlemstal på over 800. Da han blev ansat som fuldmægtig i 1964, lå det ikke i kortene, at han en dag skulle overtage ledelsen af Lysteknisk Selskab. Med en økonomisk og organisatorisk uddannelse bag sig og en handelsuddannelse i F.L. Smidth & Co. blev han ansat i LTS som administrativ højrehånd for sin forgænger civilingeniør Ib Ovesen.

– En af grundene til, at jeg blev ansat, var naturligvis min uddannelsesmæssige baggrund. Men det trak ikke fra i Ovesens karakterbog, at jeg havde en officersgrad og kom fra en stilling som regnskabsfører i det danske forsvar. At jeg tillige kunne en del fransk var et ekstra plus, som vi dog senere ikke har haft voldsomt meget brug for.

Brobyggeren

Lysteknisk Selskab er en broget forsamling af teknikere og ikke-teknikere. Som leder af LTS har Jørgen Klausen formået at forene mange forskellige holdninger og synspunkter på en fordragelig måde.

– Jeg er ikke ingeniør og ej heller arkitekt; men mit hjerte ligger nu nok mest i den kreative del af lysverdenen. Jeg har igennem årene set det som en af mine væsentligste opgaver at søge at forbinde de synspunkter, der er repræsenteret ved den tekniske del af belysningsverdenen med den mere kunstneriske og æstetiske del. Det har ikke været nogen let opgave, og der er lang vej at gå endnu.

Den vanskelige arv

Konflikten mellem teknokraterne og æstetikerne præger hele selskabets hi-

storie. Det stammer helt tilbage fra dengang, hvor selskabets grundlægger George Weber sloges med Poul Henningsen om bl.a. lysstofrør. Jørgen Klausen vedkender sig, at han har hentet inspiration fra dem begge, selvom han ikke har kendt nogen af dem. Om PH siger han:

– Der er ikke tvivl om, at PH har haft umådelig betydning for den danske lyskultur, selv om jeg ikke er enig i alt, hvad han gik i brechen for. PH's måske mest skelsættende indsats i den projekterende belysningsverden var, at han fik os til at SE. At det ikke var nok med beregninger og spekulationer; det handlede ligeså vel om iagttagelse og oplevelse. Hans lapedesigns hører jo stadig til i den absolutte superliga, selv om de fleste ikke er særlig energiøkonomiske.

Om Weber siger han:

– Jeg er ked af, at jeg ikke har kendt Weber; for der er ingen tvivl om hans umådelige betydning for belysningsteknikkens udvikling i Danmark og også for stiftelsen af Lysteknisk Selskab. Weber var en venlig og efter sigende også morsom mand; en fremragende formidler af teknisk viden, der forstod kunsten at tryllebinde sine tilhørere.

Jørgen Klausen har været en markant direktør for Lysteknisk Selskab i 23 år.